

Slobodan pristup informacijama u (srednjo)školskoj knjižnici – može li se više?

Ivana Vladilo

*presentation
notes*

16. okrugli stol o slobodnom pristupu
informacijama
Knjižnice i dostupnost informacija u
obrazovnom procesu
HKD, Zagreb, 9. 12. 2016.

IFLA-ine Smjernice za školske knjižnice

- " Temeljne zadaće školske knjižnice, bitne za razvijanje pismenosti, informatičke pismenosti, poučavanja, učenja i kulture, su sljedeće: promicanje načela da su sloboda mišljenja i slobodan pristup informacijama preduvjeti za uspješno i odgovorno sudjelovanje u građanskom demokratskom društvu;" a, Preporuka 6 kaže: "Propisi školske knjižnice moraju biti uređeni, na određenoj državnoj razini ili razinama, kako bi osigurali jasno definirane etičke odgovornosti svih članova školske zajednice, uključujući prava kao što su jednakost pristupa, slobodan pristup informacijama, privatnost, autorsko pravo i intelektualno vlasništvo i pravo djece na znanie "

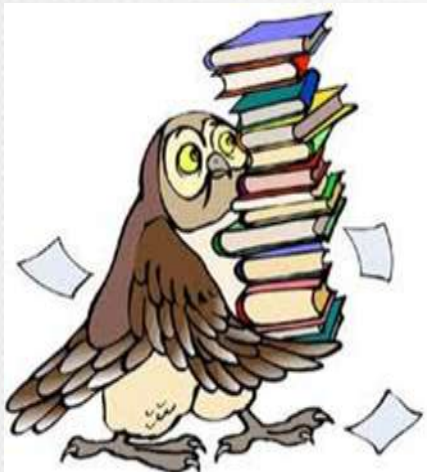
Informacijske potrebe? knjižničar $\neq$ korisnik

Praktične potrebe

Knjižničar

- stručni sadržaji – knjižničarstvo
- pedagoško-psihološki
- metodički
- strukovni (ovisno o vrsti škole)
- logistika svim predmetima

korisnik

očekuje informaciju/potrebna mu je za:

- učenje (CARNetovi e-servisi i sl.)
- stručno usavršavanje (UDK02,Knjižničari i sl.)
- cjeloživotno učenje
- unaprjeđenje životnih vještina
- rješavanje problema

Praktične prepreke

- knjižničar - školski korisnik
CARNetovo filtriranje dostupnosti
- nedostupne komercijalne baze podataka

AAI@skole.hr ≠ AAI@edu.hr

korisnik

- CARNetovo filtriranje dostupnosti

Mogli bismo...

...omogućenim pristupom komercijalnim bazama

još više ojačati ulogu školskog knjižničara, informacijskog stručnjaka u cjeloživotnom učenju školske zajednice

anketa

<https://docs.google.com/forms/d/14Lr7rrmtfPEBEKwuzlcHTimuo-R1c6da4tJzbnmUV5Y/edit#responses>

1. Primjećujete li razliku između pristupa informacijama putem identifikacije AAI@Edu.HR i AAI@skole.hr?

DA – 42 (56%)   NE – 35 (46%)

2. Jeste li sa studentskim identitetom (ako ste ga imali) AAI@Edu.HR koristili pristup bazama podataka?

DA – 32 (42,7%)   NE – 43 (57,3%)

3. Mislite li da bi i djelatnicima s AAI@skole.hr trebalo omogućiti pristup relevantnim komercijalnim bazama podataka?

DA – 76 (98,7%)   NE – 1 (1,3%)

4. Mislite li da je pristup komercijalnim bazama podataka koje pretplaćuje MZOS jedan od bitnih elemenata cjeloživotnog učenja i stručnog usavršavanja svih odgojno-obrazovnih djelatnika?

DA – 76 (100%)   NE – 3 (3,9%)

5. Mislite li da bi barem školski knjižničari, logistička podrška cjelokupnom odgojno-obrazovnom procesu škole, trebali imati pristup relevantnim komercijalnim bazama podataka koje pretplaćuje MZOS?

DA – 77 (100%)   NE - 0

Između teorije i prakse ili teorija u praksi

Ja cenzor? Niti govora!

- Treba li i smije li školski knjižničar biti cenzor? Koliko time doprinosi ili sprječava formiranje drugačijeg mišljenja? Kakvim bi se kriterijima školski knjižničar-cenzor vodio? Smije li osobni vrijednosni, svjetonazorski, politički, vjerski i ini kriterij biti razlogom cenzuri u školskoj knjižnici?

Nema Facebooka!

Jesu li zabrane i ograničenja pristupa internetu, posebno društvenim mrežama, pravi /ikakav način stjecanja svijesti o vlastitoj odgovornosti njegovog korištenja ili je dopuštenje pristupa iz školske knjižnice zapravo prilika za konstantnu pouku o njegovoj korisnosti, ali i opasnostima?

Praktični obuhvat pojma akademska zajednica?

Zašto trenutkom stjecanja zvanja, te zanimanja školskog nastavnika ili stručnog suradnika, prestajemo biti dio akademske zajednice?

Zar nam se time ne oduzima mogućnost daljnjeg neformalnog i informalnog učenja nakon završetka formalnoga?

Za koga se pišu stručni i znanstveni radovi?

Zašto se autorima diplomskih, doktorskih i drugih znanstvenih i stručnih radova ostavlja mogućnost odluke žele li da bude javno dostupan ili tek nevidljivo pohranjen u fakultetskim repozitorijima i arhivama?

<http://darhiv.ffzg.unizg.hr>

„uz autorizaciju AAI@EduHR identitetom, ovisno o odluci autora rada”

Posljedična uskrata

Školski knjižničari itekako uočavaju službene postupke kojima im se slobodan pristup informacijama djelomično uskraćuje što posljedično vodi i uskrati informacije njihovim korisnicima.

**Slobodan pristup
informacijama**

Slobodna misao,
svakoga čojeka, ne samo znanstvenika,
gradi se pluriperspektivizmom,
za što trebamo slobodan pristup obilju
različitih informacija kroz cijeli život.

Pravo svakog čovjeka...

- na *slobodan pristup informacijama*
  - prava na slobodno mišljenje,
  - ispovijedanje vjere i
  - javni prosvjed
-
- IFLA-a 55. skupština (Pariz, 1989.) podržan Članak 19. Opće deklaracije Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima iz 1948. godine.